ĢENERĀLADVOKĀTA F. DŽ. DŽEIKOBSA [F. G. JACOBS] SECINĀJUMI,

sniegti 2005. gada 26. maijā [1]

1. Ar šo *Gerechtshof te 's-Gravenhage* [Hāgas Apelācijas tiesa] iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesai būtībā tiek jautāts par frāzes "preču zīmes lietošana [izmantošana] komercdarbībā" nozīmi Preču zīmju direktīvas [2] 5. panta izpratnē. Precīzāk, iesniedzējtiesa vaicā, i) vai ārpuskopienas preču, ko aptver īsta preču zīme, ievešana Kopienā saskaņā ar ārējā tranzīta procedūru, šādu preču uzglabāšana Kopienas muitas noliktavā, vai arī šādi uzglabātu preču piedāvāšana pārdošanai vai pārdošana, visos gadījumos bez preču zīmes īpašnieka piekrišanas, jāuzskata par "preču zīmes izmantošanu komercdarbībā" 5. panta izpratnē, un ii) uz kuru no pusēm gulstas pierādīšanas pienākums par preču zīmju tiesību pārkāpumu, kas rodas šādās situācijās.

2. Preču zīmes īpašnieka piekrišana attiecīgajiem darījumiem ir svarīga Kopienas preču zīmes piešķirto tiesību izsmelšanas principa dēļ. Šis princips, ko Tiesa sākotnēji izstrādāja EK līguma 30. un 36. panta kontekstā (jaunajā redakcijā — EKL 28. un 30. pants), šobrīd ir ietverts Preču zīmju direktīvas 7. pantā. Šī principa būtība ir tāda, ka preču zīmes īpašnieks nevar izmantot savas tiesības attiecībā uz precēm, ko viņš, izmantojot šo preču zīmi, ir laidis Kopienas tirgū vai kas laistas tirgū ar viņa piekrišanu [3].

Atbilstošās Kopienu tiesību normas

Preču zīmju likumdošana

3. Preču zīmju direktīvas 5. pants noteic:

"1. Reģistrētā preču zīme piešķir īpašniekam šajā ziņā ekskluzīvas tiesības. Īpašniekam ir

1 — Oriģinālvaloda — angļu.

2 — Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmā direktīva 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV L 40, 1. lpp.).

3 — Saskaņā ar 1992. gada 2. maija Eiropas Ekonomikas zonas līguma (OV L 1, 3. lpp.) 65. panta 2. punktu kopsakarā ar XVII pielikuma 4. punktu, direktīvas 7. panta 1. punkts līguma mērķiem tika grozīts tādējādi, ka vārds "Kopienā" ir aizstāts ar frāzi "Līgumslēdzējā Pusē".

tiesības atturēt visas trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu[,] lietot [izmantot] komercdarbībā:

a) jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kuri ir identiski tiem, attiecībā uz ko ir reģistrēta preču zīme,

[..].

3. Saskaņā ar šī panta 1. un 2. punktu cita starpā var aizliegt šādas darbības:

a) [..]

b) preču piedāvāšanu vai to laišanu tirgū, vai uzkrājumu veidošanu šiem nolūkiem, izmantojot šo apzīmējumu, vai pakalpojumu piedāvāšanu vai sniegšanu ar šo apzīmējumu nosaukumu;

c) preču importu vai eksportu, izmantojot šo apzīmējumu;

[..]."

4. Kopienu Preču zīmju regulas [4] 9. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 9. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkts attiecībā uz Kopienu preču zīmēm nosaka tieši to pašu, ko Preču zīmju direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 5. panta 3. punkta b) un c) apakšpunkts.

Muitas likumdošana

5. EKL 24. pants noteic:

"Uzskata, ka trešās valsts ražojumi dalībvalstī ir brīvā apgrozībā, ja ir ievērotas to importa formalitātes un dalībvalsts ir iekasējusi visas vajadzīgās muitas nodevas [..] un ja par šiem ražojumiem nav saņemta pilnīga vai daļēja šādu nodevu vai maksājumu kompensācija."

4 — Padomes 1993. gada 20. decembra Regula (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi (OV L 11, 1. lpp.).

6. Regulas Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi [5] 37. panta 1. punkts noteic, ka preces, kas ievestas Kopienas muitas teritorijā, no to ievešanas brīža atrodas muitas uzraudzībā. 38. panta 1. punkta a) apakšpunkts noteic, ka šīs preces pavada persona, kas tās nevilcinoties nogādā muitas iestāžu norādītā muitas iestādē. 48. pants noteic, ka muitai uzrādītās ārpuskopienas preces jānodod muitošanas vai izmantošanas režīmā, kas atļauts šādām precēm.

2. Kopienas preces, kuras ir deklarētas [..] tranzītam vai ievešanai muitas noliktavā, ir pakļautas muitas uzraudzībai no muitas deklarācijas pieņemšanas brīža līdz brīdim, kad tās atstāj Kopienas muitas teritoriju vai tiek iznīcinātas vai kad muitas deklarācija tiek atzīta par nederīgu."

Ārējā tranzīta procedūra

7. Regulas Nr. 2913/92 4. panta 15. punkts noteic, ka termins "Muitas noteikumos atzīta preču izmantošana" iekļauj muitas procedūras piemērošanu precēm. 4. panta 16. punkts noteic, ka "Muitas procedūra" nozīmē "tranzītu" un "glabāšanu muitas noliktavā".

9. Ārējā tranzīta procedūra galvenokārt attiecas uz precēm, kas tiek ievestas no trešām valstīm un nav brīvā apgrozībā Kopienā. Eiropas Kopienu Tiesa ir izskaidrojusi šīs procedūras pamatā esošo juridisko fikciju šādā veidā:

8. Regulas 59. pants noteic:

"1. Visām precēm, kuras nodod kādā muitas procedūrā, ir jābūt deklarētām šai muitas procedūrai.

"Uz precēm, kam tiek piemērota šī procedūra, neattiecina ne atbilstošos ievedmuitas nodokļus, ne arī citus tirdzniecības politikas pasākumus; tas ir tā, it kā šīs preces nebūtu tikušas ievestas Kopienas teritorijā. Patiesībā tās tiek importētas no trešās valsts un šķērso vienas vai vairāku dalībvalstu teritorijas, pirms tās tiek eksportētas uz citu trešo valsti." [6]

5 — Padomes 1992. gada 12. oktobra Regula (EK) Nr. 2913/92 (OV L 302, 1. lpp.).

6 — Tiesas 2000. gada 6. aprīļa spriedums lietā C-383/98 *The Polo/Lauren Company LP* (*Recueil*, I-2519. lpp., 34. punkts).

10. Regulas Nr. 2913/92 91. panta 1. punkts noteic, ka ārējā tranzīta procedūra "atļauj Kopienas muitas teritorijā pārvietot no viena punkta uz otru [..] ārpuskopienas preces, neattiecinot uz tām ievedmuitas nodokļus un citus maksājumus vai tirdzniecības politikas pasākumus".

11. Regulas 92. pants noteic, ka ārējā tranzīta procedūra tiek izbeigta, "kad preces un atbilstošie dokumenti tiek uzrādīti galamērķa muitas iestādē, ievērojot attiecīgos procedūras noteikumus". Galamērķa iestāde ir muitas iestāde, kurā preces, uz kurām attiecina tranzīta procedūru, ir jāuzrāda, lai beigtu procedūru [7].

Glabāšana muitas noliktavā

12. Preču glabāšana muitas noliktavā ir procedūra, kas preču importētājiem ļauj glabāt ievestās preces, ja laikā, kad šīs preces tiek ievestas, nav zināms, kā tās tiks izmantotas. Vēlāk preces var tikt atkārtoti eksportētas [atkalizvešana] — šādā gadījumā nebūs pienākuma maksāt ievedmuitas nodokļus, vai tās var tikt laistas brīvā apgrozībā — šādā gadījumā būs pienākums maksāt ievedmuitas nodokļus. Tiesa ir norādījusi, ka "muitas noliktavu galvenā būtība ir dot iespēju uzglabāt preces" un neatļaut šīm precēm pāriet no viena tirdzniecības posma nākamajā [8].

13. Tā kā glabāšana muitas noliktavā ir muitas procedūra ar ekonomisku nozīmi [9], lai to izmantotu, ir vajadzīga muitas dienestu izdota atļauja [10]. Šādu atļauju izdod vienīgi personām, kuras visādā ziņā spēj garantēt darbību pareizu izpildi un tikai gadījumos, kad muitas dienesti var procedūru uzraudzīt un pārzināt, neveicot ar attiecīgajām ekonomiskajām vajadzībām nesamērīgus administratīvus pasākumus [11].

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

14. *SmithKline Beecham plc*, Apvienotajā Karalistē nodibinātajam uzņēmumam, pieder divas Beniluksa preču zīmes attiecībā uz 3. kategorijā (zobu pastas vai pulveri) ietilp-

7 — Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi, ar grozījumiem, kas it īpaši izdariti ar Komisijas 2000. gada 15. decembra Regulu (EK) Nr. 2787/2000, 340.b panta 3. punktu.

8 — Tiesas 1983. gada 20. aprīļa spriedums lietā 49/82 Komisija/Nīderlande (*Recueil*, 1195. lpp., 10. punkts).

9 — Regulas Nr. 2913/92 84. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

10 — Regulas Nr. 2913/92 85. pants.

11 — Regulas Nr. 2913/92 86. pants.

stošām precēm. *Beecham Group plc*, Apvienotajā Karalistē nodibinātajam uzņēmumam, pieder Beniluksa preču zīmes un Kopienas preču zīmes attiecībā uz 3. kategorijā ietilpstošām precēm. Šīs preču zīmes ir grafiskas preču zīmes "Aquafresh", kas ir stilizēts sarkanbaltzili svītrotas zobu pastas gabaliņš. Es atsaukšos uz *SmithKline Beecham plc* un *Beecham Group plc*, abus kopā saucot par "atbildētājiem" [12].

15. *Class International BV* (turpmāk tekstā — "prasītājs"), Nīderlandē nodibināts uzņēmums, 2001. vai 2002. gadā no Dienvidāfrikas uzņēmuma nopirka dažus konteinerus preču. Šī tiesvedība attiecas uz konteineru, kurā bija ar attiecīgajām preču zīmēm marķēta zobu pasta. Pēc prasītāja lūguma šīs preces 2002. gada februārī tika ievestas Roterdamā no valsts, kas atrodas ārpus Eiropas Ekonomikas zonas (turpmāk tekstā — "EEZ"), un tika ievietotas muitas noliktavā Roterdamā. Šīs preces aptvēra īsta preču zīme, bet atbildētāji nebija — un vēl joprojām nav — piekrituši to ievešanai EEZ.

16. 2002. gada 5. martā muitas dienesti pēc atbildētāju lūguma arestēja minēto konteineru. No prasītāja iesniegtajiem rakstiskajiem apsvērumiem šķietami izriet, ka šis arests tika veikts saskaņā ar Kopienu tiesību aktiem, kas aizliedz viltotu preču un pirātpreču ievešanu *inter alia* glabāšanai muitas noliktavā un ārējā tranzīta procedūras nolūkā [13], saskaņā ar kuru muitas dienests drīkst arestēt preces, ja tas ir pārliecināts, ka šīs preces ir viltotas vai ka tās ir pirātpreces, pēc tam, kad šķietami pārkāpto preču zīmju tiesību īpašnieks par to ir saņēmis lēmumu no attiecīgajām muitas iestādēm. Vēlāk tika noskaidrots, ka attiecīgās preces nebija viltotas vai pirātpreces šī tiesību akta izpratnē.

17. *Rechtbank* [Apgabaltiesa] (Roterdama) priekšsēdētājs noraidīja prasītāja lūgumu atcelt preču arestu un piespriest atbildētajiem atlīdzināt zaudējumus. Prasītājs iesniedza apelācijas sūdzību *Gerechtshof te 's-Gravenhage*; atbildētāji iesniedza pretapelācijas sūdzību. Apelācijas un pretapelācijas sūdzības ir saistītas ar jautājumu, vai īslaicīga tādu preču, kas ir ar preču zīmi aptvertas oriģinālās izcelsmes preces ar muitas tranzīta statusu, uzglabāšana muitas noliktavā un/vai šādu preču tranzīts uz valstīm, kas atrodas ārpus EEZ, jāuzskata par preču zīmes izmantošanu Preču zīmju direktīvas 5. panta izpratnē.

12 — No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nav skaidrs, kā citi nosauktie atbildētāji (*Colgate-Palmolive Company* un *Unilever NV*) ir iesaistīti pamata prāvā. Prasītājs norāda, ka valsts tiesvedība pret šiem atbildētājiem ir tikusi izbeigta.

13 — Padomes 1994. gada 22. decembra Regula (EK) Nr. 3295/94, kurā noteikti pasākumi, kas aizliedz viltotu preču un pirātpreču laišanu brīvā apgrozībā, izvešanu, atpakaļizvešanu vai atlikšanas režīma attiecināšanu uz tām (OV L 341, 8. lpp.).

18. *Gerechtshof te 's-Gravenhage* norāda, ka ne zobu pastu ievešanas brīdī Nīderlandē, ne to aresta brīdī nav ticis pierādīts, ka šīm precēm jau būtu bijis pircējs. *Gerechtshof* it sevišķi uzskata, ka nav ticis pienācīgi pierādīts, ka, tā apgalvo prasītājs, zobu pastas ir tikušas pārdotas un tiek sūtītas pircējam Ukrainā. Tāpat nav ticis pierādīts arī, ka zobu pastas ir tikušas pārdotas un tiks piegādātas EEZ nodibinātam pircējam. Tomēr *Gerechtshof* uzskata, ka nav izslēgts tas, ka var izrādīties, ka pirmais zobu pastu pircējs atrodas EEZ.

19. *Gerechtshof te 's-Gravenhage* ir apturējusi lietas izskatīšanu un uzdevusi Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

"1) Vai preču zīmes īpašnieks var iebilst pret tādu trešās valsts izcelsmes preču, attiecībā uz kurām piešķirta preču zīme [Preču zīmju direktīvas] un/vai Regulas Nr. 40/94 izpratnē, ievešanu (tiešu vai netiešu) bez viņa piekrišanas dalībvalsts (šajā lietā — Nīderlandes/Beniluksa valstu) teritorijā, kas veikta, transportējot tranzītā vai tranzīta tirdzniecībā esošas preces tālāk minētajā izpratnē?

2) Vai termins "preču zīmes izmantošana komercdarbībā", aplūkots, pirmkārt, direktīvas 5. panta 1. punkta pirmā teikuma un 3. punkta b) un c) apakšpunkta noteikumu un, otrkārt, Regulas Nr. 40/94 9. panta 1. punkta pirmā teikuma un 2. punkta b) un c) apakšpunkta noteikumu kopsakarā, ietver tādu oriģinālās izcelsmes preču (attiecībā uz kurām piešķirta preču zīme iepriekš minētās direktīvas, [unificēta Beniluksa valstu likuma par preču zīmēm] (*Eenvormige Beneluxwet op de merken*) (turpmāk tekstā — "UBVL") un/vai Regulas Nr. 40/94 izpratnē), ko EEZ nav importējis preču zīmes īpašnieks vai kas nav importētas ar viņa piekrišanu, kas ievestas no valsts ārpus EEZ un kam, saskaņā ar muitas tehniskajiem noteikumiem, ir ārpuskopienas preču statuss (piemēram, T 1 vai AAD), uzglabāšanu dalībvalsts teritorijā, muitas iestādē vai noliktavā?

3) Vai, atbildot uz pirmo un otro jautājumu, ir nozīme tam, vai brīdī, kad tās ievestas minētajā teritorijā, ir vai nav noskaidrots šo preču galamērķis, vai arī tam, vai attiecībā uz šīm precēm ir vai nav noslēgts (pirkuma) līgums ar trešās valsts klientu?

4) Vai, atbildot uz pirmo, otro un trešo jautājumu, ir jāpiešķir nozīme tādiem blakus apstākļiem kā:

a) tam, ka tirgotājs, kuram attiecīgās preces pieder vai kura lietojumā un/vai bilances aktīvos tās atrodas analogā tirdzniecībā, ir nodibināts vienā no dalībvalstīm;

b) tam, ka brīdī, kad dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod iepriekš minētās preces no šīs dalībvalsts citam dalībvalstī nodibinātam tirgotājam, (pagaidām) nav noteikta piegādes vieta;

c) tam, ka brīdī, kad dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod iepriekš minētās preces no šīs dalībvalsts citam dalībvalstī nodibinātam tirgotājam, ir noteikta preču piegādes vieta, kā arī vieta, kur tās piedāvā pārdošanai vai to pārdošanas vieta, bet nav noteikts to galamērķis, neatkarīgi no tā, vai faktu, ka tās ir ārpuskopienas preces (tranzītā), precizē skaidra norāde vai līguma atruna;

d) tam, ka dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod iepriekš minētās preces ārpus EEZ nodibinātam pārdevējam neatkarīgi no tā, vai ir noteikta preču piegādes vieta un/vai galamērķis;

e) tam, ka dalībvalstī nodibināts tirgotājs, kas piedāvā pārdošanai vai pārdod iepriekš minētās preces ārpus EEZ nodibinātam pārdevējam, par kuru (analogais) tirgotājs zina, vai par kuru tam ir ticams pamats pieļaut, ka šīs preces tiks atkārtoti pārdotas vai piegādātas gala patērētājiem EEZ?

5) Vai, ņemot vērā trešajā un ceturtajā jautājumā minētos apstākļus, ir pamats vārdu "piedāvāt" (kas minēts pirmajā jautājumā norādītajās tiesību normās) uzskatīt par tādu, kas nozīmē arī piedāvājumu (pārdošanai) attiecībā uz oriģinālās izcelsmes precēm (kurām ir piešķirta preču zīme direktīvas, UBVL un/vai Regulas Nr. 40/94 izpratnē), ko uzglabā muitas iestādē vai noliktavā dalībvalsts teritorijā, ko EEZ nav importējis preču zīmes īpašnieks vai kas nav importētas ar viņa piekrišanu, kas ievestas no valsts ārpus EEZ un kam ir ārpuskopienas preču statuss (piemēram, T 1 vai AAD)?

6) Uz kuru no pusēm gulstas pierādīšanas pienākums attiecībā uz pirmajā, otrajā un piektajā jautājumā minētajām darbībām?"

20. Prasītājs, atbildētāji un Komisija iesniedza Tiesai rakstveida apsvērumus.

21. Tā kā Kopienu Preču zīmju regulas 9. pants sniedz Kopienas preču zīmju īpašniekiem tādu pašu aizsardzību, kādu Preču zīmju direktīvas 5. pants sniedz reģistrētu preču zīmju īpašniekiem, vienkāršības labad, izskatot uzdotos jautājumus, es atsaukšos tikai uz direktīvu.

Pirmais jautājums

22. Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai preču zīmes īpašnieks var aizliegt tādu trešās valsts izcelsmes preču, ko aptver preču zīme, ievešanu bez viņa piekrišanas dalībvalsts teritorijā tranzīta vai tranzīta tirdzniecības kontekstā.

23. Šķiet, ka netiek apstrīdēts, ka ar "tranzītu" iesniedzējtiesa saprot to, ka ārpuskopienas preces šķērso dalībvalsts teritoriju saskaņā ar Kopienas ārējā tranzīta procedūru, un ar "tranzīta tirdzniecību" tā saprot darījumus ar ārpuskopienas precēm, attiecībā uz kurām nav tikušas nokārtotas importa formalitātes un kas attiecīgi nav tikušas oficiāli importētas Kopienā, un tādējādi, tik ilgi, kamēr saglabājas šāda situācija, tās saglabā savu ārpuskopienas preču statusu. Tranzīta tirdzniecība var attiekties uz precēm, kam piemērojama Kopienas procedūra preču glabāšanai muitas noliktavā; jautājums par to, vai tādu preču, ko aptver preču zīme, glabāšana muitas noliktavā pārkāpj šo preču zīmju tiesības, ir otrā uzdotā jautājuma priekšmets, savukārt jautājums par to, vai šādi glabātu preču piedāvāšana pārdošanai ir preču zīmju tiesību pārkāpums, ir ceturtā un piektā uzdotā jautājuma pamatā.

24. Prasītājs norāda, ka uz pirmo jautājumu jāatbild noraidoši. Ja ārpuskopienas preču ievešana Kopienā tranzīta tirdzniecības veidā tiktu uzskatīta par "preču zīmes izmantošanu komercdarbībā" Preču zīmju direktīvas 5. panta 1. punkta izpratnē, tas būtiski ierobežotu dalībvalstu ekonomiku, jo viss ar preču zīmi aptverto preču tranzīts un tranzīta tirdzniecība un to veikšana bez preču zīmes īpašnieka piekrišanas pārkāptu preču zīmju tiesības. Tas nevar būt Kopienu tiesību aktu mērķis vai rezultāts. Turklāt no Tiesas spriedumiem lietā Komisija/Francija [14] un lietā *Rioglass* [15] skaidri izriet, ka šādam ierobežojumam nav attaisnojuma Kopienu tiesībās.

14 — Tiesas 2000. gada 26. septembra spriedums lietā C-23/99 (*Recueil*, I-7653. lpp.).

15 — Tiesas 2003. gada 23. oktobra spriedums lietā C-115/02 *Rioglass* un *Transremar* (*Recueil*, I-12705. lpp.).

25. Atbildētāju viedoklis ir pretējs. Tie norāda, ka "izmantošana komercdarbībā" nozīmē visu veida izmantošanu komerciāliem vai profesionāliem (izņemot tīri zinātniskiem) mērķiem. Ar preču zīmi aptvertu preču imports, uz ko attiecas Preču zīmju direktīvas 5. panta 3. punkta c) apakšpunkts, nozīmē preču ievešanu dalībvalsts teritorijā. Importēšanas mērķis — vismaz pašreizējā lietā — ir komerciāla labuma gūšana. Fakts, ka nav tikušas nokārtotas importa formalitātes un ka tāpēc preces vēl nav brīvā apgrozībā, ir nebūtisks. Ar lielāko daļu tranzīta procedūru ir saistīts risks, ka preces var tikt laistas brīvā apgrozībā EEZ bez preču zīmes īpašnieka piekrišanas, kuram tādēļ jābūt iespējai iebilst pat pret īslaicīgu preču ievešanu un klātbūtni.

26. Komisija uzskata, ka "preču imports [..], izmantojot šo apzīmējumu", Preču zīmju direktīvas 5. panta 3. punkta c) apakšpunkta izpratnē neattiecas uz šādu preču ievešanu Kopienā tranzīta procedūras veidā. Kaut gan 5. panta 3. punkta c) apakšpunkts nav pilnīgi skaidrs, direktīvas pieņemšanas vēsture atklāj, ka bija iecerēts, ka preču zīmes īpašnieks var iebilst tikai pret importu, kas veikts, lai tirgotu preces Kopienā. Šāda interpretācija arī atbilst EKL 24. panta definīcijai brīvā apgrozībā esošām precēm, jo, ja preces ir tranzītā, netiks ievērotas importa formalitātes vai iekasētas muitas nodevas.

27. Pēc manām domām, kaut gan pirmais jautājums ir izteikts vispārīgā formā, tam patiesībā vajadzīga Preču zīmju direktīvas 5. panta interpretācija, kas attiecas uz tiesībām, kuras piešķir preču zīme. Direktīvas 5. panta 1. punkts noteic, ka reģistrētā preču zīme piešķir īpašniekam šajā ziņā ekskluzīvas tiesības. Saskaņā ar 5. panta 1. punkta a) apakšpunktu, šīs ekskluzīvās tiesības dod īpašniekam tiesības aturēt visas trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu, lietot komercdarbībā jebkuru apzīmējumu, kas ir identisks preču zīmei, attiecībā uz precēm, kuras ir identiskas tām, attiecībā uz ko ir reģistrēta preču zīme. Šajā lietā īpašnieks cenšas aizliegt ar viņam piederošu īstu preču zīmi aptvertu preču ievešanu Kopienas teritorijā Kopienas ārējā tranzīta procedūras ietvaros bez viņa piekrišanas. Tādēļ jautājums būtībā ir par to, vai ar preču zīmi aptvertu preču ievešana no trešās valsts Kopienā pārkāpj ekskluzīvās tiesības, ko preču zīmes īpašniekam piešķir Preču zīmju direktīvas 5. panta 1. punkts, un it sevišķi, vai to var uzskatīt par "preču zīmes izmantošanu komercdarbībā" 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

28. Tiesa ir atzinusi, ka preču zīmei identiska apzīmējuma lietošana ir šāda apzīmējuma lietošana komercdarbībā, ja tas notiek komerciālas darbības ietvaros , lai gūtu ekonomisku labumu, un nevis lietojot to privātiem

mērķiem [16]. Tiesa ir izskaidrojusi arī, ka preču zīmes īpašniekam saskaņā ar 5. panta 1. punkta a) apakšpunktu tika piešķirtas ekskluzīvās tiesības, lai ļautu viņam aizsargāt savas īpašās intereses kā preču zīmes īpašniekam, proti, nodrošināt, ka preču zīme var pildīt savu funkciju. Tāpēc šo tiesību īstenošanai ir jābūt rezervētai gadījumos, kad apzīmējuma izmantošana no trešo personu puses kaitē vai varētu kaitēt preču zīmes funkcijai un jo īpaši tās pamatfunkcijai, kas ir — nodrošināt patērētājiem preču izcelsmi [17]. Attiecīgi preču zīmes īpašnieks nevar aizliegt preču zīmei identiska apzīmējuma lietošanu attiecībā uz precēm, kuras ir identiskas tām, attiecībā uz ko ir reģistrēta preču zīme, ja, ņemot vērā preču zīmes funkcijas, tā nevar kaitēt viņa kā preču zīmes īpašnieka interesēm [18].

29. Man nav saprotams, kā tas, ka ar īstu preču zīmi aptvertas preces tiek pakļautas ārējā tranzīta procedūrai un tādējādi pēc definīcijas nav brīvā apgrozībā Kopienas teritorijā, varētu kaitēt preču zīmes pamatfunkcijai. Pēc manām domām, šāda situācija nekaitē vai nevar kaitēt preču zīmes funkcijai.

30. Šādu viedokli analogā kontekstā apstiprina Tiesas spriedums lietā *Rioglass* [19]. Šī lieta attiecās uz situāciju, kurā Spānijā likumīgi ražotas ar preču zīmi aptvertas preces tika eksportētas no Spānijas uz Poliju, izmantojot Kopienas tranzīta sertifikāta aizsegu, kas ļāva pārvietot preces starp diviem punktiem Kopienas muitas teritorijā un Polijā, nemaksājot ievedmuitas nodevas un nodokļus un neievērojot tirdzniecības politikas pasākumus. Francijas muitas dienesti arestēja šīs preces, jo tiem bija aizdomas par preču zīmju tiesību pārkāpumu. Preču ražotājs un transportētājs lūdza atcelt preču arestu. Tiesai tika lūgts paskaidrot, vai valsts pasākumi, kas šādos apstākļos atļāva arestēt preces, bija pretrunā EKL 28. pantam, kas noteic, ka dalībvalstu starpā ir aizliegti importa kvantitatīvie ierobežojumi un citi pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību.

31. Tā kā minētā lieta neattiecās uz Preču zīmju direktīvu, Tiesa atsaucās uz savu preču zīmju judikatūru, kas bija radusies pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā. Pēc tam, kad Tiesa izlēma, ka valsts pasākumi bija pretrunā 28. panta noteikumiem, tā pievērsās jautājumam par to, vai šie pasākumi bija potenciāli attaisnojami saskaņā ar EKL 30. pantu. Tā atsaucās uz pastāvīgo judikatūru, kurā bija secināts, ka preču zīmes īpašais priekšmets ir garantija, ka īpašniekam ir ekskluzīvas tiesības lietot šo zīmi, pirmoreiz laižot preci tirgū. Tiesa norādīja, ka tādēļ šādas aizsardzības īstenošana ir saistīta ar preču tirdzniecību, un secināja, ka tāda procedūra, kāda tika apskatīta pamata prāvā, kas ir saistīta ar

16 — Tiesas 2002. gada 12. novembra spriedums lietā C-206/01 *Arsenal Football Club* (*Recueil*, I-10273. lpp., 40. punkts).

17 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Arsenal Football Club*, 51. punkts. Skat. arī Tiesas 2002. gada 14. maija spriedumu lietā C-2/00 *Hölterhoff* (*Recueil*, I-4187. lpp., 15. punkts).

18 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Arsenal Football Club*, 54. punkts.

19 — Iepriekš minēta 15. zemsvītras piezīmē.

dalībvalstī likumīgi ražotu preču transportēšanu uz trešo valsti, šķērsojot vienas vai vairāku dalībvalstu teritoriju, neattiecas uz attiecīgo preču tirdzniecību un tādēļ nevar kaitēt īpašajam preču zīmes priekšmetam [20].

32. Atbildētāji cenšas nodalīt šo spriedumu no pašreizējās lietas tādēļ, ka tas attiecās vienīgi uz dalībvalstī likumīgi ražotu Kopienas preču tranzītu. Tas tā, protams, ir. Es tomēr neuzskatu, ka tas atspēko secinājumu, ko var izdarīt no Tiesas atzinuma, ka tikai tas vien, ka preces šķērso dalībvalsts teritoriju, "neattiecas uz attiecīgo preču tirdzniecību un tādēļ nevar kaitēt īpašajam preču zīmes priekšmetam". Patiesi, varētu uzskatīt, ka, ja Tiesa izdarīja šādu secinājumu attiecībā uz precēm, kas bija brīvā apgrozībā Kopienas teritorijā, šis secinājums *a fortiori* attiektos uz ārpuskopienas precēm, attiecībā uz kurām nav tikušas ievērotas importa formalitātes.

33. Atbildētāji atsaucas arī uz Tiesas spriedumu lietā *Polo/Lauren* [21] un it īpaši uz tās secinājumu, ka "pastāv risks, ka viltotas preces, kam tiek piemērota ārējā tranzīta procedūra, var tikt krāpnieciski ieviestas Kopienas tirgū". Atbildētāji atsaucas uz šo secinājumu, lai pamatotu savu argumentu, ka ārējā tranzīta procedūra nevar garantēt, ka transportētās preces beigās nenokļūs brīvā apgrozībā.

34. Tomēr Tiesas secinājums lietā *Polo/Lauren* tika izdarīts kontekstā, kas ir ļoti atšķirīgs no pašreizējās lietas, un, pēc manām domām, tas nav noderīgs atbildētājiem pat analogā kontekstā. Lietā *Polo/Lauren* Tiesa analizēja, vai EK līguma 113. pants (jaunajā redakcijā, pēc grozījumiem — EKL 133. pants), kas attiecas uz kopējo tirdzniecības politiku, ir pietiekams juridisks pamats regulai [22], kas bija piemērojama, ja preču, kam *inter alia* bija piemērota ārējā tranzīta procedūra, pārbaudēs tika atklātas viltotas preces vai pirātpreces. Skaidri saprotams, ka risks, ka tādas viltotas preces, kas atrodas ārējā tranzītā, varētu tikt krāpnieciski laistas apgrozībā Kopienas tirgū, ir vērā ņemams apsvērums, ja tiek pārbaudīts tādas regulas likumīgums, kas muitas iestādēm ļauj rīko-

20 — 25.–27. punkts.

21 — Iepriekš minēts 6. zemsvītras piezīmē, 34. punkts.

22 — Regula Nr. 3295/94, iepriekš minēta 13. zemsvītras piezīmē.

ties, ja preču, kas atrodas ārējā tranzītā, pārbaudē tiek atklātas šādas viltotas preces. Pretstatā tam pašreizējā lieta attiecas uz pilnīgi citu jautājumu — vai preču zīmes īpašnieks var iebilst pret ar viņam piederošu īstu preču zīmi aptvertu preču ievešanu Kopienas teritorijā ārējā tranzīta procedūras ietvaros bez viņa piekrišanas.

35. Katrā ziņā Tiesas secinājums lietā *Polo/Lauren* nesniedz pamatu tam, lai preču zīmju tiesības tiktu izmantotas tikai tāpēc, ka ārpuskopienas preces tiek ievestas Kopienā ārējā tranzīta procedūras ietvaros.

36. Atbildētāju bažas par to, ka tādas preces, kādas tiek apskatītas pamata lietā, bez to piekrišanas varētu tikt laistas brīvā apgrozībā Kopienā, tādējādi pārkāpjot to preču zīmju tiesības, ir jāapskata, atsaucoties uz Muitas kodeksa [23] un tā īstenošanas pasākumu [24] detalizētajiem noteikumiem, kas ir izstrādāti tādējādi, lai nodrošinātu, ka ārpuskopienas preces, uz kurām tiek attiecināta ārējā tranzīta procedūra, tiek pakļautas muitas pārraudzībai no brīža, kad šīs preces tiek ievestas Kopienas teritorijā, līdz brīdim, kad tās pamet Kopienu [25]. Ja preces nepamet Kopienas teritoriju, bet gan tiek laistas brīvā apgrozībā, tad tajā brīdī preču zīmes īpašniekam radīsies tiesības aizliegt to "importu" saskaņā ar Preču zīmju direktīvas 5. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Var piebilst, ka TRIPs līguma 50. panta 1. punkta a) apakšpunkts [26] noteic, ka valsts tiesu varas institūcijām jābūt pilnvarotām "likt veikt steidzamus un efektīvus pagaidu pasākumus [..] novērst jebkuru intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpuma rašanos un īpaši novērst [u] preču ienākšanu komerckanālos, kas ir to jurisdikcijā, ieskaitot importētās preces tūlīt pēc to atmuitošanas". Kaut gan es saprotu, ka preču zīmes īpašnieka tiesību aizsardzība ir atkarīga no tā, vai viņš zina par gaidāmo pārkāpumu, es neredzu iemeslu, kāpēc šīs tiesības būtu jāpaplašina tādējādi, ka tās būtu piemērojamas precēm, kurām tiek piemērota ārējā tranzīta procedūra. Šādu tiesību piemērošana tieši ievestu preču gadījumā tāpat ir atkarīga no preču zīmes īpašniekam pieejamās iepriekšējās informācijas.

37. Līdz ar to es uzskatu, ka preču zīmes īpašnieks nevar aizliegt ar viņam piederošu preču zīmi aptvertu ārpuskopienas preču ievešanu Kopienas muitas teritorijā ārējā tranzīta procedūras ietvaros bez viņa piekri-

23 — Regula Nr. 2913/92, iepriekš minēta 5. zemsvītras piezīmē.

24 — Regula Nr. 2454/93, iepriekš minēta 7. zemsvītras piezīmē.

25 — It sevišķi kodeksa 94. un 96. pants un Regulas Nr. 2454/93 345., 349., 356., 357., 361., 365. un 366. pants.

26 — Līgums par ar tirdzniecību saistītām intelektuālā īpašuma tiesībām, kas ir Līguma par Pasaules Tirdzniecības Organizācijas izveidošanu (turpmāk tekstā — "PTO līgums") 1.C pielikums; apstiprināts Eiropas Kopienas vārdā attiecībā uz jautājumiem, kas ir tās kompetencē, saskaņā ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. lpp.).

šanas tādēļ, ka šādu preču ievešana pati par sevi ir uzskatāma par "preču zīmes izmantošanu komercdarbībā" Padomes Pirmās direktīvas 5. panta 1. punkta izpratnē.

38. Iesniedzējtiesas pirmais jautājums ir arī par to, vai preču zīmes īpašnieks var iebilst pret tādu ārpuskopienas preču, ko aptver preču zīme, ievešanu bez viņa piekrišanas Kopienas teritorijā, transportējot tranzīta tirdzniecībā esošas preces; tas ir, iebilst pret darījumiem attiecībā uz ārpuskopienas precēm, uz kurām tiek attiecināta ārējā tranzīta procedūra vai kuras tiek uzglabātas muitas noliktavā. Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā cenšas noskaidrot, vai šādi darījumi pārkāpj precēm piešķirto preču zīmju tiesības. Tādēļ es šo jautājumu apskatīšu iesniedzējtiesas piektā jautājuma kontekstā, kas būtībā attiecas uz šādu darījumu statusu Preču zīmju direktīvas izpratnē.

Otrais jautājums

39. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai termins "preču zīmes izmantošana komercdarbībā" Preču zīmju direktīvas 5. panta izpratnē ietver tādu oriģinālas izcelsmes ārpuskopienas preču, ko aptver preču zīme un kas EEZ nav tikušas importētas ar preču zīmes īpašnieka piekrišanu, uzglabāšanu muitas noliktavā.

40. Prasītājs norāda, ka no viņa analīzes attiecībā uz pirmo prejudiciālo jautājumu izriet, ka ārpuskopienas preču uzglabāšanai šādos apstākļos jābūt atļautai, jo citādi tranzīts un tranzīta tirdzniecība kļūtu neiespējami, kas nevar būt bijis Kopienas likumdevēja nolūks.

41. Atbildētāji būtībā atkārto savus argumentus attiecībā uz pirmo jautājumu, tas ir, ka jebkāda komerciāla izmantošana, izņemot tīri zinātnisku izmantošanu, nozīmē, ka preču zīme ir tikusi izmantota komercdarbībā, un apgalvo, ka jāpieņem tas, ka preces tiek uzglabātas muitas iestādē vai noliktavā, lai gūtu komerciālu labumu.

42. Komisija atzīmē, ka Preču zīmju direktīvas 5. panta 3. punkta b) apakšpunkts tieši attiecas uz "preču piedāvāšanu vai to laišanu tirgū, vai *uzkrājumu veidošanu šiem nolūkiem*"[27]. Tas nozīmē, ka preču zīmes īpašnieks var aizliegt tikai preču uzkrājumu veidošanu, kas saistīta ar mērķi tās laist tirgū *Kopienas teritorijā*. Tādējādi, ja tiek konstatēts, ka preces netiks laistas apgrozībā Kopienas tirgū, preču zīmes īpašnieks nevar aizliegt to uzglabāšanu muitas noliktavā.

27 — Mans uzsvars.

43. Manuprāt, uz iesniedzējtiesas otro jautājumu jāatbild līdzīgi kā uz tās pirmo jautājumu. Ārpuskopienas preču, ko aptver preču zīme, uzglabāšana Kopienas muitas noliktavā nevar kaitēt preču zīmes pamatfunkcijai. Šāda uzglabāšana pati par sevi nekaitē vai nevar kaitēt preču zīmes funkcijām.

44. Attiecībā uz atbildētāju bažām par to, ka tādas preces, kādas tiek apskatītas pamata lietā, bez to piekrišanas varētu tikt laistas brīvā apgrozībā Kopienas tirgū, tādējādi pārkāpjot to preču zīmju tiesības, — tās ir jāapskata, atsaucoties uz Muitas kodeksa [28] detalizētajiem noteikumiem, kas ir izstrādāti tādējādi, lai nodrošinātu, ka preces, kas tiek uzglabātas muitas noliktavās, ir pastāvīgā muitas dienestu uzraudzībā [29]. Kā minēts iepriekš, ja preces tiek laistas brīvā apgrozībā, tad tajā brīdī preču zīmes īpašniekam radīsies tiesības aizliegt to "importu" saskaņā ar Preču zīmju direktīvas 5. panta 3. punkta c) apakšpunktu. Kaut gan es saprotu, ka preču zīmes īpašnieka tiesību aizsardzība ir atkarīga no tā, vai viņš zina par gaidāmo pārkāpumu, es neredzu iemeslu, kāpēc šīs tiesības būtu jāpaplašina tādējādi, ka tās būtu piemērojamas precēm, kuras tiek uzglabātas muitas noliktavā.

28 — Iepriekš minēts 5. zemsvītras piezīmē.

29 — It sevišķi Regulas Nr. 2913/92 85. un 86. pants (iepriekš minēti 14. punktā) un 101. un 105. pants.

Trešais jautājums

45. Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai atbilde uz pirmo un otro jautājumu būtu citāda, ja brīdī, kad preces ievestas Kopienas muitas teritorijā, i) ir noskaidrots šo preču galamērķis vai ii) attiecībā uz šīm precēm nav noslēgts pirkuma līgums ar trešās valsts klientu.

46. Gan prasītājs, gan atbildētāji uzskata, ka iesniedzējtiesas minētajiem apstākļiem nav nozīmes attiecībā uz viņu pirmā un otrā jautājuma analīzi.

47. Arī es uzskatu, ka šiem apstākļiem nav nozīmes attiecībā uz manis ieteiktajām atbildēm uz pirmo un otro jautājumu. Šie jautājumi attiecas tikai uz to, vai preču zīmes īpašnieks var aizliegt tādu ārpuskopienas preču, ko aptver preču zīme, to ievešanu Kopienas muitas teritorijā, kas veikta saskaņā ar tranzīta procedūru vai preču uzglabāšanai muitas noliktavā. Es esmu izskaidrojis, kāpēc es neuzskatu, ka šāda preču ievešana kaitē vai var kaitēt preču zīmes funkcijām. Pēc manām domām, šis secinājums nemainās, izņemot vienu ierobežojumu gadījumā, ja ir noskaidrots šo preču galamērķis, vai ja attiecībā uz šīm precēm nav noslēgts pirkuma līgums ar trešās valsts klientu. Tikai gadījumā, ja preču galamērķis būtu EEZ teritorija, šī situācija būtu atšķirīga. Tādā gadījumā pastāvētu reāls risks, ka preces varētu tikt laistas brīvā

apgrozībā Kopienas tirgū, kas ir faktors, ko es ņemšu vērā, apskatot piekto prejudiciālo jautājumu.

Ceturtais jautājums

48. Ar savu ceturto jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, vai, atbildot uz pirmajiem trīs jautājumiem, ir jāpiešķir nozīme tādiem blakus apstākļiem kā: a) tam, ka preču īpašnieks ir nodibināts vienā no dalībvalstīm; b) tam, ka dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod šīs preces no šīs dalībvalsts citam dalībvalstī nodibinātam tirgotājam, kaut gan (pagaidām) nav noteikta piegādes vieta; c) tam, ka dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod šīs preces no šīs dalībvalsts citam dalībvalstī nodibinātam tirgotājam, kamēr preču piegādes vieta ir noteikta, bet nav noteikts to galamērķis, neatkarīgi no tā, vai faktu, ka tās ir ārpuskopienas preces (tranzītā), precizē skaidra norāde; d) tam, ka dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod šīs preces ārpus EEZ nodibinātam tirgotājam neatkarīgi no tā, vai ir noteikta preču piegādes vieta un/vai galamērķis; un e) tam, ka dalībvalstī nodibināts tirgotājs, kas piedāvā pārdošanai vai pārdod šīs preces ārpus EEZ nodibinātam tirgotājam, par kuru (analogais) tirgotājs zina, vai par kuru tam ir ticams pamats pieļaut, ka viņš šīs preces atkārtoti pārdos vai piegādās gala patērētājiem EEZ.

49. Prasītājs piekrīt, ka fakts, ka ārpuskopienas preces tiek pakļautas noteiktai muitas procedūrai, pats par sevi nav pietiekams, lai pierādītu, ka nav noticis preču zīmju tiesību pārkāpums, ja preču zīmes īpašnieks var sniegt pietiekami pārliecinošus pierādījumus tam, ka preču īpašnieka acīmredzams nolūks ir laist preces apgrozībā Kopienas tirgū. Prasītājs tomēr neuzskata, ka ceturtajā prejudiciālajā jautājumā izklāstītās hipotēzes ir pietiekami pārliecinošas.

50. Arī atbildētāji norāda, ka neviens no ceturtajā jautājumā izklāstītajiem apstākļiem neietekmē atbildes uz trīs pirmajiem jautājumiem, kaut gan viņi uzskata, ka a), b), c) un e) punktā minētie apstākļi varētu būt būtiski attiecībā uz atbildi uz piekto jautājumu.

51. Komisija norāda, ka ceturtajā jautājumā minētie apstākļi varētu būt svarīgi, lai noteiktu, vai preces varētu tikt laistas Kopienas tirgū; ja par to pastāv nopietnas aizdomas, preču zīmes īpašnieks var šīs preces arestēt. Tomēr iesniedzējtiesas tiesnesim ir pienākums izvērtēt faktus un secināt, vai ir pierādīts, ka preces netiks laistas brīvā apgrozībā Kopienas tirgū.

52. Pēc manām domām, atbildēm uz iesniedzējtiesas ceturto jautājumu, līdzīgi kā atbildēm uz iepriekšējiem jautājumiem, jāizriet no Preču zīmju direktīvas 5. panta 1. punkta teksta un piemērošanas jomas. Šī tiesību norma ir tā, kas ļauj preču zīmes īpašniekam atturēt trešās personas, kas nav saņēmušas viņa piekrišanu, "izmantot [preču zīmi] komercdarbībā". Lai varētu celt prasību attiecībā uz šo izmantošanu, tai, kā tika iepriekš paskaidrots pirmā jautājuma kontekstā, jākaitē vai jāvar kaitēt preču zīmes funkcijai. Es jau esmu paskaidrojis, kāpēc man nešķiet, ka tikai tas, ka ārpuskopienas preces tiek pakļautas Kopienas tranzīta procedūrai vai tiek uzglabātas muitas noliktavā, nozīmētu, ka šī preču zīme tiek izmantota komercdarbībā 5. panta 1. punkta izpratnē. Iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai šo secinājumu ietekmē a)–e) punktā minētie specifiskie apstākļi.

53. Attiecībā uz a) punktu, es piekrītu prasītājam, ka ar preču zīmi aptverto preču īpašnieka dibināšanas vietai nav nozīmes attiecībā uz jautājumu par to, vai preču pakļaušana ārējā tranzīta procedūrai vai to uzglabāšana muitas noliktavā ir uzskatāma par preču zīmes izmantošanu komercdarbībā.

54. Visos b)–e) punktā minētajos apstākļos preces tiek piedāvātas pārdošanai vai pārdotas. Saskaņā ar Preču zīmju direktīvas 5. panta 3. punkta b) apakšpunktu, "preču piedāvāšana" ir ietverta starp tiem darījumiem, ko var aizliegt saskaņā ar 5. panta 1. punktu. Tā kā piektais jautājums tieši saistīts ar "piedāvāšanas" nozīmi 5. panta 3. punkta b) apakšpunkta izpratnē, šķiet piemēroti apskatīt b)–e) punktu — tiktāl, ciktāl tie attiecas uz preču piedāvāšanu pārdošanai — šī jautājuma kontekstā. Ciktāl šajos apstākļos preces tiek pārdotas, tiktāl preču zīmes īpašnieka tiesību apjoms būs atkarīgs no tā, vai pārdošanas rezultātā preces tiek laistas brīvā apgrozībā Kopienas tirgū. Tā kā šis jautājums jāapskata arī piektā jautājuma kontekstā, es to arī apskatīšu šajā sadaļā.

Piektais jautājums

55. Ar savu piekto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai termins "piedāvāšana" Preču zīmju direktīvas 5. panta 3. punkta b) apakšpunktā jāsaprot kā tāds, kas nozīmē arī piedāvājumu pārdošanai attiecībā uz uzglabātām muitas noliktavā ārpuskopienas precēm, ko aptver preču zīme, kuras trešajā un ceturtajā jautājumā minētajos apstākļos nav importētas EEZ ar preču zīmes īpašnieka piekrišanu.

56. Prasītājs uzskata, ka ārpuskopienas preču piedāvāšana pārdošanai, neatkarīgi no tā, vai tas notiek Kopienā vai ārpus tās, nevar tikt uzskatīta par preču zīmes izmantošanu komercdarbībā, ņemot vērā to, ka piedāvāšanas rezultātā nav iecerēts laist preces, kam piešķirta preču zīme, Kopienas tirgū, un tas arī netiek darīts. Pastāv daudzas ārpuskopienu preču starptautiskās tirdzniecības formas; ja Kopienu preču zīmju likumdošana aizliegtu šādu preču piedāvāšanu pārdošanai, Kopienā dibināti un strādājoši tirgotāji vairs nevarētu tirgot preces, ko aptver preču zīme, kas nevar būt bijis likumdevēja nolūks.

57. Atbildētāji norāda, ka jau iepriekšējo jautājumu kontekstā sniegto argumentu dēļ uz piekto jautājumu ir jāatbild apstiprinoši.

58. Komisija norāda, ka tāda piedāvāšana pārdošanai, kāda tiek aprakstīta piektajā jautājumā, netiks uzskatīta par "preču piedāvāšanu pārdošanai" 5. panta 3. punkta b) apakšpunkta izpratnē, ja preču, ko aptver preču zīme, īpašnieks tās piedāvā pārdošanai Kopienā potenciālam pircējam, kurš gandrīz noteikti tās nelaidīs apgrozībā Kopienas tirgū.

59. Termins "piedāvāšana pārdošanai" jāsāk interpretēt, ņemot vērā Preču zīmju direktīvas struktūru un mērķus. Šī direktīva pamatojās uz EK līguma 100.A pantu (jaunajā redakcijā, pēc grozījumiem — EKL 95. pants). Direktīvas preambulas pirmajā apsvērumā norādīts uz atšķirībām piemērojamajos dalībvalstu tiesību aktos par preču zīmēm, kas var radīt kavēkļus preču brīvai apritei un pakalpojumu sniegšanas brīvībai. Trešais apsvērums nosaka, ka direktīvas veiktā tiesību aktu tuvināšana tiek ierobežota ar tām valsts tiesību normām, kas vistiešāk ietekmē iekšējā tirgus funkcionēšanu. Devītais apsvērums nosaka, ka, lai atvieglotu preču un pakalpojumu brīvu apgrozību, ir būtiski nodrošināt, lai preču zīmes saņemtu vienādu aizsardzību saskaņā ar visu dalībvalstu tiesību sistēmām.

60. Tādējādi 5. pants ir jāinterpretē preču brīvas aprites kontekstā. Tomēr šis princips attiecas uz trešo valstu ražojumiem tikai tad, ja tie ir brīvā apgrozībā Kopienā [30]. Tiesa ir izskaidrojusi, ka brīvā apgrozībā ir tie ražojumi, kas, kad tie ir tikuši ievesti no trešām valstīm, ir tikuši pienācīgi importēti vienā no dalībvalstīm saskaņā ar EKL 24. pantu jaunajā redakcijā [31], un ka "ārpuskopienas preces, kas ir deklarētas laišanai brīvā apgrozībā, neiegūst Kopienas preču statusu līdz brīdim, kad ir tikuši piemēroti tirdzniecības politikas pasākumi un nokārtotas citas formalitātes, kas ir noteiktas attiecībā uz preču importu, un jebkādas importa nodevas, kas jāmaksā saskaņā ar likumdošanu, ir ne tikai tikušas uzliktas, bet arī nomaksātas vai nodrošinātas" [32].

61. Tādējādi, pirms uz ārpuskopienas precēm var tikt attiecināta preču aprites brīvība, tās ir pienācīgi jāimportē Kopienā. Pēc manām domām, tas izskaidro, kāpēc 5. panta 3. punkta c) apakšpunkts kā "preču zīmes izmantošanas komercdarbībā" piemēru min "preču importu vai eksportu, izmantojot šo apzīmējumu". Tiesa ir konstatējusi arī, ka "pieņemot [Preču zīmju] direktīvas 7. pantu, kas ierobežo preču zīmes piešķirto tiesību izmantošanu ar gadījumiem, kad preces, ko aptver preču zīme, ir tikušas laistas [EEZ] tirgū, Kopienas likumdevējs ir skaidri noteicis, ka šādu preču laišana tirgū ārpus šīs teritorijas neizsmeļ īpašnieka tiesības [saskaņā ar 5. pantu] aizliegt šo preču importēšanu bez viņa piekrišanas un tādējādi kontrolēt preču, kas apzīmētas ar preču zīmi, pirmo laišanu tirgū [EEZ]" [33], apstiprinot viedokli, ka preces vajag importēt, pirms preču zīmes īpašnieks var izmantot savas tiesības saskaņā ar 5. pantu.

62. Tomēr tiktāl, ciktāl preces saglabā savu ārpuskopienas preču statusu, es neuzskatu, ka to piedāvāšana pārdošanai faktiski būs preču zīmes izmantošana komercdarbībā, ko saskaņā ar Kopienu tiesībām var aizliegt preču zīmes īpašnieks.

63. Ja preču piedāvāšanas pārdošanai rezultātā tās patiešām tiktu laistas brīvā apgrozībā Kopienā, šāda laišana apgrozībā pārkāptu preču zīmes īpašnieka tiesības un viņam principā būtu tiesības novērst šādu darījumu. Es atkal minētu, ka TRIPs līguma 50. panta 1. punkta a) apakšpunkts [34] noteic, ka valsts tiesu varas institūcijām jābūt pilnvarotām "likt veikt steidzamus un efektīvus pagaidu

30 — EKL 23. panta 2. punkts.

31 — Tiesas 1976. gada 15. decembra spriedums lietā 41/76 *Donckerwolke* (*Recueil*, 1921. lpp., 16. punkts).

32 — Tiesas 2001. gada 1. februāra spriedums lietā C-66/99 *D. Wandel* (*Recueil*, I-873. lpp., 36. punkts).

33 — Skat. Tiesas 1999. gada 1. jūlija spriedumu lietā C-173/98 *Sebago and Maison Dubois* (*Recueil*, I-4103. lpp., 21. punkts).

34 — Iepriekš minēts 26. zemsvītras piezīmē.

pasākumus [..]novērst jebkuru intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpuma rašanos un īpaši novērst[u] preču ienākšanu komerckanālos, kas ir to jurisdikcijā, ieskaitot importētās preces tūlīt pēc to atmuitošanas".

64. Ņemot vērā manu viedokli, ka ārpuskopienas preču, ko aptver preču zīme un kuras tiek uzglabātas Kopienas muitas noliktavā, piedāvāšana pārdošanai, ja preču zīmes īpašnieks nav piekritis to ievešanai EEZ, principā nav uzskatāma par preču zīmes lietošanu komercdarbībā, es novērtēšu kāds iespaids — ja tāds vispār ir — attiecībā uz šo secinājumu varētu būt iesniedzējtiesas ceturtā jautājuma kontekstā b)–e) punktā minētajiem papildu apstākļiem.

65. Apstāklis, kas minēts b) punktā, ir tāds, ka dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod preces no šīs dalībvalsts citam dalībvalstī nodibinātam tirgotājam, kaut gan (pagaidām) nav noteikta piegādes vieta. Apstāklis, kas minēts c) punktā, ir tāds, ka dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod šīs preces no šīs dalībvalsts citam dalībvalstī nodibinātam tirgotājam, kamēr preču piegādes vieta ir noteikta, bet nav noteikts to galamērķis, neatkarīgi no tā, vai faktu, ka tās ir ārpuskopienas preces (tranzītā), precizē skaidra norāde.

66. Es neuzskatu, ka kāds no šiem apstākļiem ietekmē manis ieteikto atbildi uz piekto jautājumu. Kaut gan fakts, ka preču pircējs ir nodibināts dalībvalstī, varētu norādīt, ka preces tiks laistas brīvā apgrozībā, un šajā brīdī, kā norādīts iepriekš, preču zīmes īpašnieks drīkstēs aizstāvēt savas tiesības, līdz brīdim, kad tiek noteikts preču galamērķis, var tikai minēt, ka iznākums būs šāds, jo preču pircējs tikpat labi var būt iecerējis tās tirgot ārpus EEZ.

67. Apstāklis, kas minēts d) punktā, ir tāds, ka dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod šīs preces ārpus EEZ nodibinātam tirgotājam neatkarīgi no tā, vai ir noteikta preču piegādes vieta un/vai galamērķis.

68. Ar vienu ierobežojumu es uzskatu, ka b) un c) punkta kontekstā minēto iemeslu dēļ, d) punktā minētā situācija arī neietekmē manis ieteikto atbildi uz piekto jautājumu. Tomēr, ja preču galamērķis ir noteikts, un tas ir EEZ teritorijā, būs acīmredzams, ka pirms preču piegādes tās būs jālaiž brīvā apgrozībā, un, manuprāt, preču zīmes īpašnieks var aizsargāt savas tiesības, lai aizkavētu šādu laišanu apgrozībā vai piegādi.

69. Visbeidzot, e) punktā iesniedzējtiesa paredz, ka dalībvalstī nodibināts tirgotājs piedāvā pārdošanai vai pārdod preces ārpus EEZ nodibinātam tirgotājam, par kuru (analogais) tirgotājs zina vai par kuru tam ir ticams pamats pieļaut, ka viņš šīs preces atkārtoti pārdos vai piegādās gala patērētājiem EEZ.

70. Šajos apstākļos būs acīmredzams, ka ir ļoti iespējams tas, ka preces tiks laistas brīvā apgrozībā, lai varētu veikt piegādi, un, pēc manām domām, preču zīmes īpašnieks var aizsargāt savas tiesības, lai aizkavētu šādu laišanu apgrozībā vai piegādi.

71. Iesniedzējtiesas uzdotajā sestajā — un pēdējā — jautājumā tiek apskatīts tas, uz kuru no pusēm gulstas pierādīšanas pienākums attiecībā uz šādu tiesvedību.

Sestais jautājums

72. Ar savu sesto jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, uz kuru no pusēm gulstas pierādīšanas pienākums attiecībā uz pirmajā, otrajā un piektajā jautājumā minētajām darbībām.

73. Pirmais jautājums attiecas uz ārpuskopienas preču, ko aptver preču zīme, ievešanu bez preču zīmes īpašnieka piekrišanas, "kas veikta, transportējot tranzītā vai tranzīta tirdzniecībā esošas preces tālāk minētajā izpratnē". Es esmu izskaidrojis, kāpēc es uzskatu, ka šis jautājums būtībā ir par to, vai preču, attiecībā uz kurām piešķirta preču zīme, ievešana no trešās valsts Kopienā saskaņā ar ārējā tranzīta procedūru ir uzskatāma par "preču zīmes izmantošanu komercdarbībā" Preču zīmju direktīvas 5. panta 1. punkta izpratnē. Otrais jautājums būtībā ir par to, vai šādu preču uzglabāšana muitas noliktavā ir uzskatāma par šādu izmantošanu. Piektais jautājums būtībā ir par to, vai šādu preču piedāvāšana pārdošanai ir uzskatāma par "preču piedāvāšanu" 5. panta 3. punkta b) apakšpunkta izpratnē un tādējādi, par "preču zīmes izmantošanu komercdarbībā" 5. panta 1. punkta izpratnē. Es saprotu, ka sestais jautājums ir par to, uz kuru no pusēm gulstas pierādīšanas pienākums tiesvedībā attiecībā uz iespējamu preču zīmju tiesību pārkāpumu aprakstītajos apstākļos.

74. Prasītājs norāda, ka tam, kurš, pamatojoties uz specifiskiem faktiem, apgalvo, ka tranzīts vai tranzīta tirdzniecība ir nelikumīga, ir jāpierāda šie fakti, jo viņa apgalvojumi ir izņēmums no vispārējās tranzīta brīvī-

bas [35]. Turklāt tam būs jāpierāda, ka muitas dokumentiem, kas nosaka preču ārpuskopienas statusu, nav nozīmes. Pretstatā tam fakts, ka runa ir par tranzītu vai tranzīta tirdzniecību, ir jāpierāda preču īpašniekam vai turētājam, pamatojoties uz muitas dokumentiem.

75. Atbildētāji norāda, ka uz preču zīmes īpašnieku gulstas pienākums pierādīt, ka ir tikušas pārkāptas viņa preču zīmju tiesības, ja viņš par to ceļ prasību, tādējādi, ka viņam jāpierāda tas, ka viņš ir preču zīmes īpašnieks attiecīgajā teritorijā, ka preces ir ievestas no ārpus EEZ un ka preces ir ievestas šajā teritorijā. Ja preču zīmes īpašnieks to pierāda, uz pusi, kura tiek apsūdzēta par preču zīmes pārkāpumu, gulstas pienākums pierādīt, ka tā preču zīmi nav izmantojusi komercdarbībā un netaisās to darīt.

76. Komisija norāda, ka ne Preču zīmju direktīva, ne Kopienas Preču zīmju regula nav tuvinājušas noteikumus attiecībā uz pierādīšanas pienākumu. Turklāt no direktīvas preambulas un it sevišķi tās astotā un desmitā apsvēruma skaidri izriet, ka šādus jautājumus regulē valsts procesuālie noteikumi. Tomēr arī no judikatūras un it sevišķi spriedumiem lietā *Sebago* [36] un apvienotajās lietās *Zino Davidoff* [37] skaidri izriet, ka preču zīmes īpašniekam jāpierāda tas, ka preču zīmes īpašnieks ir piekritis to laišanai brīvā apgrozībā. Analoģiski, iesniedzējtiesas izklāstītajos apstākļos preču īpašniekam jāpierāda, ka preces tika ievestas nevis tāpēc, lai tiktu laistas Kopienas tirgū, bet gan kā loģisks solis to transportēšanā uz trešo valsti.

77. Es piekrītu Komisijai, ka no preambulas patiešām skaidri izriet, ka lietās, kas attiecas uz preču zīmju tiesību pārkāpumiem, pierādīšanas pienākums jānosaka saskaņā ar valsts procesuālajiem noteikumiem.

78. Es tomēr nepiekrītu, ka Komisijas minētā judikatūra ir būtiska attiecībā uz pašreizējā lietā izskatāmajiem jautājumiem.

79. Man nav skaidrs, kāpēc Komisija atsaucas uz spriedumu lietā *Sebago*, kas neattiecās uz pierādīšanas pienākumu. Savukārt spriedums apvienotajās lietās *Zino Davidoff* uz to

35 — Spriedums lietā *Rioglass*, kas iepriekš minēta 15. zemsvītras piezīmē.

36 — Tiesas 1999. gada 1. jūlija spriedums lietā C-173/98 (*Recueil*, I-4103. lpp.).

37 — Tiesas 2001. gada 20. novembra spriedums apvienotajās lietās no C-414/99 līdz C-416/99 *Zino Davidoff* (*Recueil*, I-8691. lpp.).

skaidri attiecās. Šī lieta attiecās uz Preču zīmju direktīvas 7. panta 1. punktā paredzēto tiesību izsmelšanas noteikumu. Šī tiesību norma, kura ir izņēmums 5. panta 1. punktā noteiktajām preču zīmes īpašnieka tiesībām atturēt visas trešās personas, "kas nav saņēmušas viņa piekrišanu", importēt preces ar šo preču zīmi [38], noteic, ka preču zīmes īpašnieka tiesības ir izsmeltas, ja preces īpašnieks preces laidis tirgū EEZ vai tas ir noticis "ar viņa piekrišanu". Apvienotajās lietās *Zino Davidoff* Tiesa izlēma, ka tirgotājam, kurš apgalvo, ka preču zīmes īpašnieks ir devis savu piekrišanu, jāpierāda, ka tā ir noticis, un preču zīmes īpašniekam nav pienākuma pierādīt, ka viņš nav devis piekrišanu [39].

80. Tomēr minētā lieta radās apstākļos, kas ir ļoti atšķirīgi no pašreizējās lietas apstākļiem. Apvienotajās lietās *Zino Davidoff* Tiesa norādīja — ja preču zīmes īpašnieks dod piekrišanu tādu preču, ko aptver viņa preču zīme, laišanai tirgū, tas ir "līdzvērtīgi tam, ka īpašnieks atsakās no savām atbilstoši direktīvas 5. pantam paredzētajām ekskluzīvajām tiesībām atturēt visas trešās personas no tādu preču importa, ko aptver viņa preču zīme", un tādējādi tas "ir izšķirošais faktors šādu tiesību dzēšanā" [40]. Šajos apstākļos, kā atzīmēja Tiesa, tai vajadzēja sniegt vienotu jēdziena "piekrišana" interpretāciju 7. panta 1. punkta izpratnē. Iesniedzējtiesa bija jautājusi, vai šādu piekrišanu var sniegt netieši vai aplinkus. Tiesa norādīja, ka ņemot vērā, ka "piekrišanai ir nopietnas sekas, kā rezultātā tiek dzēstas [preču zīmju īpašnieku] ekskluzīvās tiesības, tai jābūt izteiktai tādējādi, ka tiek nepārprotami atklāts nolūks atteikties no šīm tiesībām" [41]. Tiesa norādīja, ka no šī secinājuma izriet, ka tas, ka preču zīmes īpašnieks ir devis piekrišanu, ir jāpierāda tirgotājam, kurš to apgalvo [42].

81. Pretstatā tam, pašreizējā lieta attiecas uz situāciju, kurā preču zīmes īpašnieks cenšas novērst to, ka tirgotājs izmanto tā preču zīmi komercdarbībā.

82. Apvienotajās lietās *Zino Davidoff* bija pārliecinoši iemesli, kādēļ bija jānosaka noteikumi attiecībā uz pierādīšanas pienākumu. Pašreizējā lietā šādu iemeslu nav. Ja nepastāv pārliecinoši iemesli, ir jāpiemēro valstu noteikumi attiecībā uz pierādīšanas pienākumu.

38 — Skat. Tiesas spriedumu apvienotajās lietās *Zino Davidoff*, 40. punkts.

39 — Turpat, 54. punkts.

40 — Turpat, 41. punkts.

41 — Turpat, 45. punkts.

42 — Turpat, 54. punkts.

Secinājumi

83. Attiecīgi es secinu, ka uz *Gerechtshof te 's-Gravenhage* uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild šādi:

1) Preču zīmes īpašnieks nevar iebilst pret tādu ārpuskopienas preču, ko aptver viņa preču zīme un kuras tiek pakļautas Kopienas ārējā tranzīta procedūrai vai tiek uzglabātas muitas noliktavā, ievešanu bez viņa piekrišanas Kopienas muitas teritorijā tikai tāpēc, ka šāda ievešana pati par sevi esot "preču zīmes izmantošana komercdarbībā" Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmās direktīvas 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm, 5. panta 1. punkta izpratnē.

2) Tik ilgi, kamēr šādas preces saglabā savu ārpuskopienas preču statusu, to piedāvāšana pārdošanai nebūs "preču zīmes izmantošana komercdarbībā" Direktīvas 89/104 5. panta 1. punkta izpratnē.

3) Šādām precēm piešķirtās preču zīmes īpašniekam saskaņā ar Direktīvas 89/104 5. panta 1. punktu ir tiesības aizliegt to laišanu brīvā apgrozībā Eiropas Ekonomikas zonā.

4) Pašreizējā Kopienas likumdošanas attīstības stadijā, ja preču zīmes īpašnieks ceļ prasību, apgalvojot, ka ir tikušas pārkāptas viņa preču zīmju tiesības, tas, uz kuru no pusēm gulstas pienākums sniegt pierādījumus attiecībā uz to, vai ar šo preču zīmi aptvertās preces ir tikušas laistas apgrozībā Eiropas Ekonomikas zonā ar preču zīmes īpašnieka piekrišanu, jānosaka saskaņā ar valsts procesuālajām tiesībām.